

UTDRAG UR NYHETSBRIVET
Teknikundervisning i skolan
nr 1, februari 2021, årgång 27

Teknikämnet i ett skifte

TEXT: CLAES KLASANDER, FÖRESTÅNDARE CETIS
FOTO: KATARINA REHDER, CETIS

Implementeringen av de nya kursplanerna är skjuten på till hösten 2022. Då kommer Teknikämnets reviderade kursplan och annorlunda kunskapskrav få genomslag. Under denna nya väntans tid kommer många skolor att lägga pannorna i veck, kanske djupa sådana, för att tänka nytt. Skolverket kommer att bistå med material, ämnessidor, kommentarmaterial och konferenser. CETIS kommer vara en del i detta arbete. Det finns redan nu några viktiga saker att peka på.

Några inledande frågor: Vilken är teknikämnets kärna? Hur ser slutmålet ut för elevernas tekniska bildning efter nio grundskoleår? Lägg till alla år i förskolan och i fritidshemmet verksamhet. Hur gestaltas det i kursplanen, denna gång?

Kursplaner är konstruktioner
Även om kursplaner är föreskrivande texter visar forskning att de lever sina egna liv gentemot andra områden, kontexter och historier – till vetenskapsfält, till läromedels-

traditioner, till förgivettaget undervisningsinnehåll, till lärares preferenser etc. En del skolämnen verkar mer beständiga och homogena än andra, som Matematik (kan man tycka). Somliga lever ett tag och försvinner sedan, som till exempel Barnkunskap. Somliga byter namn när ett skifte ska signaleras: Gymnastik blev Idrott och hälsa, Hemkunskap blev Hem- och konsumentkunskap. Men Teknik har hetat Teknik ganska länge, trots att det genomgått stora förändringar de senaste 50 åren.

Teknikämnets skiften

Teknik har, bland annat och i korthet, varit ett valbart ämne på högstadiet (mestadels för pojkar) med verkstadsinriktning. Det har varit ett obligatoriskt inslag inom NO-ämnen på högstadiet under 15 år. Från 1994 blev det ett eget ämne för alla från åk 1 till åk 9 och under de senaste decennierna har man försökt att skriva fram en sorts röd tråd kring kunskapsinnehållet från förskolan, via grundskolan, till gymnasieteknikprogrammet och dess karaktärskurs Teknik 1. Så vad är på gång nu, då?

”

Överst står nu sådant som sätter tekniken och den tekniska verksamheten i relation till samhälle, individ och miljö.

Det nya skiftets karaktär

Det går inte att besvara alla de inledande frågorna på djupet här. Vi (och andra) får återkomma med fördjupande texter framöver. Man känner visserligen igen huvuddragen i teknikämnet, men kan lägga märke till ett tydligt skifte: Även om inte det finns en uttalad rangordning mellan styckena i syftestexten, eller mellan de två förmågor som står tillsammans med ett kunskapsmål (och ersätter de tidigare fem förmågorna), så kan man se att de har bytt plats. Överst står nu sådant som sätter tekniken och den tekniska verksamheten i relation till samhälle, individ och miljö. Teknikens roll för att vi ska lyckas med en hållbar utveckling får en tydligare emfas. Med Skolinspektionens kritik om undervisning med alltför mycket ”oreflekerat görande” ringande i öronen, ser vi nu en fortsatt utmaning i att stärka detta skifte och finna bra undervisningsinnehåll, -metoder och -former, så att eleverna ges möjligheter att få en stabil teknisk bildning. Vi får hjälpas åt med det!